

Bay Mathias Hvaal Engebråten
Henrik Rørvik

Økonomi i Fotball

-En studie av sammenhengen mellom investeringer og sportslige prestasjoner med fokus på adferdsøkonomi

Bacheloroppgave i Samfunnsøkonomi
Veileder: Gustav Agneman
Mai 2024

Bay Mathias Hvaal Engebråten
Henrik Rørvik

Økonomi i Fotball

-En studie av sammenhengen mellom investeringer og sportslige prestasjoner med fokus på adferdsøkonomi

Bacheloroppgave i Samfunnsøkonomi
Veileder: Gustav Agneman
Mai 2024

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Fakultet for økonomi
Institutt for samfunnsøkonomi

Kunnskap for en bedre verden

Forord

Denne bacheloroppgaven er en studie av sammenhengen mellom investeringer og sportslige resultater innen den engelske toppdivisjonen for fotball, kalt Premier League, gjennom et adferdsøkonomisk perspektiv. Kapitalbruken til denne divisjonen ligger betydelig høyere enn alle andre ligaer i verden, og har de siste årene bare fortsatt å øke. Dette har medført at alle de engelske klubbene stiller svært sterkt økonomisk, og spørsmålet blir da om dette gjenspeiles i deres prestasjoner.

Vi har gjennom vår store interesse for fotball og opparbeidede kunnskap innenfor økonomifeltet, og med bakgrunn i vår utdanning innen samfunnsøkonomi, kjent en nysgjerrighet på og et ønske om å undersøke dypere sammenhengen mellom investeringer og sportslige resultater.

Gjennom dette studiet har vi tilegnet oss en dypere kunnskap rundt sammenhengen mellom nettopp investeringer og sportslige prestasjoner, samt hvordan disse til tider irrasjonelle valgene som blir tatt av klubber kan forklares gjennom et adferdsøkonomisk perspektiv.

Vi ønsker å gi en stor takk til vår veileder Gustav Agneman som har kommet med både gode tilbakemeldinger, interessante utfordringer og god hjelp underveis i prosjektet vårt.

Videre vil vi også takke instituttet for samfunnsøkonomi for tre gode og interessante år her ved NTNU Handelshøyskolen. Dette har vært noen lærerike år som har gitt oss mye nyttig kunnskap vi tar med oss videre i livet.

Vi håper at denne oppgaven kan bidra til å være med å sette søkelys på disse til tider irrasjonelle valgene som blir gjort i klubbene og potensielt være med å skape en dypere forståelse rundt sammenhengen mellom investeringer og sportslige prestasjoner. Det kan se ut til at det ikke alltid handler om å bruke mest penger, men i stedet å bruke dem på best mulig måte.

Henrik Rørvik og Bay Mathias Hvaal Engebråten

Trondheim, 17.05.2024

Sammendrag

De økonomiske aspektene innen idretten blir bare viktigere og viktigere, særlig innen fotballen, hvor flere milliarder investeres i driften av klubber (Peeters & Szymanski, 2014). Dette har åpnet interessen for feltet og flere har alt begynt å undersøke ulike sammenhenger mellom disse økonomiske sidene og resultater klubbene oppnår (Ferri et al., 2017; Liu, 2015; Mijatovic et al., 2015). I denne studien har vi bygd videre på dette og derfor sett nærmere på sammenhengen mellom investeringer og sportslige prestasjoner oppnådd for klubber i Premier League i perioden 2014-2022. Videre har vi sett på mulige årsakssammenhenger for disse investeringene gjennom perspektiver hentet fra adferdsøkonomien, henholdsvis tapsaversjon, prospektteorien, framing effect's og S-shaped Value function, for slik å kaste lys over hva som gjør at klubber fortsetter å investere selv om resultatene til tider kan utebli.

Studien tar utgangspunkt i tidligere forskning på feltet og innhentet data. Ved bruk av den metodiske tilnærmingen kvantitativ metode, blir et datasett, lagd på bakgrunn av paneldata innhentet rundt ulike økonomiske aspekter for klubber som har befunnet seg i Premier League i perioden 2014-2022, og disse blir så analysert og diskutert for å kunne si noe konkret om denne sammenhengen mellom investeringer og sportslige prestasjoner.

Funnene fra denne studien bygger opp under den tidligere forskningen som har vist en sammenheng mellom investeringer og sportslige prestasjoner, men viser samtidig hvordan investeringer ofte ikke i direkte samband med sportslige prestasjoner kommer frem som en signifikant faktor når det gjelder bedre tabellplassering. I stedet må man se investeringer i et bredere spekter og ta for seg variabler som denne kan virke direkte inn på, som videre har vist seg å ha en direkte effekt på tabellplassering, for å finne denne indirekte sammenhengen. Her kommer variabelen "SquadValue" fram som dette bindeleddet mellom investeringer og bedre tabellplassering. Høyere lagverdi bidrar til bedre tabellplassering, denne lagverdien kan økes gjennom investeringer, men er også en faktor som kjennetegner topp seks klubbene og gir oss en indikasjon på hvorfor disse alltid ligger i toppen. Det blir her adferdsøkonomien kaster lys på hvorfor de resterende klubbene i ligaen fortsetter å investere kapital, til tross for urealistiske håp. Tapsaversjon kan forklare hvordan klubber verdsetter tap/dårligere tabellplassering høyere enn gevinst/bedre tabellplassering, og derav øker investeringene i forsøk på å unngå dette. Andre elementer blir hvordan valgene innrammes, altså "Framing effects", knyttet opp mot omdømme og status hos klubbene, noe som kunne ligge bak valget rundt mengden investeringer som gjøres. Hva som ble ansett som posisjonsmessig godt for et lag, ville ikke være det for et annet, og atferden påvirkes deretter.

Innholdsfortegnelse

Forord	1
Sammendrag	2
1 Innledning	4
1.1 Problemstilling og Oppgavens struktur	5
2 Teoretisk rammeverk/ litteraturgjennomgang	8
2.1 Investeringer og Resultater i Fotball	8
2.1.1 Investeringer i Fotballklubber	8
2.1.2 Økonomiske Aspekter i Premier League	10
2.1.2.1 Lønnsutgifter og Inntekter - 2014/15 og 2021/22 Sesongene	10
2.1.2.2 Utviklingen i Premier League - 1991/92 til 2021/22	11
2.1.2.3 Resultater Uavhengig av Kapital	12
2.2 Adferdsøkonomi	12
2.2.1 Tapsaversjon	13
2.2.2 Prospektteorien	14
2.2.2.1 Framing Effect	15
2.2.2.2 S-shaped Value function	16
3 Metode	18
3.1 Datasettet og utvalg	18
3.2 Avhengig og uavhengige variabler	19
3.3 Kontrollvariabler	20
3.4 Hypoteser basert på variablene	22
4 Analyse/Resultater	25
4.1 Mekanismene: Samspillet mellom den avhengige og de uavhengige variablene	25
4.2 Modell 2: Avhengig opp mot de 3 uavhengige variablene fra hypotesene	27
4.3 Modell 3: Underbygging av SquadValue	29
4.4 Scatterplotsenes betydning	30
5 Diskusjon	31
5.1 Resultatene sett opp mot den tidligere forskningen	31
5.2 Adferdsøkonomi og dens forklaringsevne	32
5.2.1 Tapsaversjon	33
5.2.2 Prospektteorien: "Framing effects" og "S-shaped value function"	34
6 Konklusjon	36
6.1 Studiens begrensninger	36
6.2 Veien videre	37
7 Referanseliste	38

1 Innledning

“Your goal shouldn’t be to buy players. Your goal should be to buy wins and, in order to buy wins, you need to buy your run” (Miller, 2011).

Sportsindustrien har gjennomgått betydelige endringer de siste årene, både økonomisk og organisatorisk. Investeringer i idrettssektoren har økt betraktelig og flere klubbeiere innen fotballen investerer nå mange milliarder kroner i driften av laget (Litvishko et al., 2019; Peeters & Szymanski, 2014). Disse investeringene skal blant annet gå til å handle spillere, bygge en arena/stadion for å se spillerne og skape en merkevare av klubben. Økningen man har sett innen pengebruken har vært såpass betydelig at UEFA i 2010 så det nødvendig å innføre restriksjoner som “Financial fair play” (FFP) med intensjon om å skape mer disiplin og rasjonalitet rundt Europeiske fotballklubbers finans (Peeters & Szymanski, 2014). Med dette ønsket man å skape mer rettferdighet mellom klubbene, og hindre at man i prinsippet kunne “kjøpe” seg til titler. Det ble altså lagt restriksjoner på hvor mye penger man fikk lov til å bruke og man kunne ikke lenger bare kjøpe spillere, det måtte skapes en balanse i regnskapet hvor det også kom penger/kapital inn gjennom spillersalg og ikke bare utbytte spyttet inn fra rike eiere (Peeters & Szymanski, 2014). Har dette bidratt til å endre adferden og sikre mer rasjonalitet når det kommer til investeringene en klubb gjør eller ikke, er noe vi ønsker å se nærmere på.

Fotball er den desidert mest populære sporten i verden, hvor det er spesielt den europeiske fotballen som dominerer sporten. Til tross for dette har europeiske fotballklubber sjeldent vært lønnsomme prosjekter og finanskriser har vært en vanlig affære, noe som resulterte i at UEFA så seg nødt til å innføre FFP (Peeters & Szymanski, 2014). Dette åpner spørsmål rundt atferden i klubber, og da spesielt disse adferdsøkonomiske perspektivene. Hvorfor tar klubber nettopp de valgene de gjør?

Innenfor den europeiske fotballen, og generelt i verden, stiller den engelske toppdivisjonen Premier League sterkest, med flere utenlandske pengesterke investorer (Altimas, 2024; Rohde & Breuer, 2016). Pengebruken til denne divisjonen ligger betydelig høyere enn alle andre ligaer i verden, og har de siste årene bare fortsatt å øke. Dette skyldes blant annet de enorme tv-rettighetene som kommer med denne ligaen, og har medført at alle de engelske klubbene stiller svært sterkt økonomisk (Coakley & Pike, 2014). Spørsmålet blir

da om dette kan gjenspeiles i deres sportslige prestasjoner? Presterer de engelske klubbene som bruker mest penger best i deres liga, eller finnes det mange eksempler på tilfeller som sensasjonslaget Leicester City som vant sin representative liga i 2015/2016 sesongen til tross for betydelig lavere utgifter enn et flertall av klubbene i samme liga (Tanner, 2016).

Dette er et fenomen som blant annet har blitt undersøkt tidligere i andre divisjoner i Europa, hvor pengebruken derimot ikke er like stor. Mijatovic (2015) undersøkte blant annet dette for Serbiske fotballklubber, hvor han så på sammenhengen mellom investeringer, økonomiske resultater og oppnådde sportsresultater. Her ble 13 klubber fra den serbiske førstedivisjonen inkludert, tilsvarende 80% av alle lagene i ligaen, hvor det viste seg at det fantes en sterk sammenheng mellom investeringer og sportslige resultater. Denne sammenhengen eksisterte derimot bare for toppklubbene i ligaen (Mijatovic et al., 2015). Ferri (2017) undersøkte også denne sammenhengen mellom finansielle og sportslige prestasjoner, men for italienske fotballklubber. Gjennom analyse av paneldata ved å se på regnskap og sportslige prestasjoner for 29 klubber i Serie A, fra perioden 2007-2014, fant han resultater som indikerte en positiv sammenheng mellom utgifter for fotballspilleres lønninger og deres klubb's sportslige prestasjoner, men ingen signifikant effekt mellom overgangssummer for spillere og sportslige resultater (Ferri et al., 2017).

Økonomi blir med andre ord et sentralt aspekt innen fotballen, hvor nyere teori har blant annet anerkjent viktigheten av menneskelig kapital i sammenheng med økonomisk vekst. Dette har Liu (2015) undersøkt videre og konkludert med at det er en lineær sammenheng mellom en klubbs utvikling og investeringen den gjør i menneskelig kapital (Liu, 2015). Tilsier dette at det blant annet vil finnes en direkte korrelasjon mellom kapital brukt og resultater oppnådd for en klubb? Vil det å investere mer penger i spilleroverganger resultere i de ønskede resultatene, eller kan man lykkes uten de store finansielle midlene innen denne bransjen?

1.1 Problemstilling og Oppgavens struktur

Det finnes som vi har sett en voksende interesse for å forstå sammenhengen mellom økonomiske beslutninger og sportslige resultater innen fotball. Er de mektige klubbeierne rasjonelle i beslutningene de tar ovenfor investeringer i lagets struktur? Denne bacheloroppgaven tar sikte på å utforske denne sammenhengen, her med fokus på adferdsøkonomien og dens rolle i beslutninger.

Vi vil gjennom denne studien se på hvordan adferdsøkonomien og dens sentrale temaer påvirker beslutninger som tas rundt investeringer i en sesong og på sammenhengen mellom investeringer og sportslige prestasjoner. Derav har vi kommet frem til følgende problemstilling:

“Hvordan har tidligere investeringer påvirket sportslige resultater, og på hvilken måte kan bakgrunnen for disse investeringene forklares gjennom et adferdsøkonomisk syn?”

Formål

Med sportslige resultater sikter vi til resultater innen fotball. Vi har valgt å se på fotball da det er den største sporten i verden, som blant annet kan gjenspeiles i at det for eksempel er anslått at 1,5 milliarder mennesker så på finalen i verdensmesterskapet i 2022 (FIFA, 2023; Peeters & Szymanski, 2014). Vi har snevret dette inn til å fokusere på den engelske toppdivisjonen, Premier League, hvor enorme summer av kapital brukes hvert år for å oppnå best mulige resultater.

Med denne avklaringen, ønsker vi å bruke problemstillingen til å utforske og analysere investeringsmønstre i sportsindustrien med særlig vekt på adferdsøkonomi. Vi vil her se på ulike beslutninger som tas i klubber i forhold til bruk av kapital og hvordan de kanskje ikke alltid er helt rasjonelle i de beslutningene som tas. Formålet med denne teksten vil være å analysere disse beslutningene gjennom adferdsøkonomiens sentrale aspekter, og forsøke å gi en konklusjon på hvorfor det er slik at eierne av klubben, og administrasjonen, kanskje ikke alltid tar de rette/klokeste valgene sett fra et økonomisk perspektiv.

Målsetning

Målet vårt med denne oppgaven er å kunne identifisere disse adferdsøkonomiske faktorene som påvirker investeringsbeslutninger i idrettssektoren. Vi ønsker å se på om det finnes en direkte korrelasjon mellom kapital benyttet og resultater oppnådd. Her vil vi også se om den kapitalen eierne har benyttet/valgt å benytte kommer fra et rasjonelt ståsted eller om de har tatt irrasjonelle avgjørelser med tanke på utgiftene.

Oppgavens oppbygging

Oppgaven er bygd opp bestående av 6 deler. I kapittel 2 vil det teoretiske rammeverket og litteraturen som oppgaven bygger på bli presentert. Her vil tidligere forskning rundt sportslige økonomiske tema bli gjennomgått, og sentrale aspekter fra adferdsøkonomien som kan knyttes til hvorfor vi tar de beslutningene vi gjør bli gjort rede for. I kapittel 3 vil metoden og selve forskningsprosessen bli redegjort for. Her vil vi diskutere forskningsdesignet, datasettet og utvalget/klubbene vi har valgt å analysere. Vi vil gjennomgå de ulike dataene/kildene vi benyttet oss av i oppbyggingen av oppgaven og gi en forklaring på hvordan disse dataene ble analysert. I kapittel 4 vil vi se på resultatene fra analysen, hvor ulike modeller blir presentert. Er det slik at det er en korrelasjon mellom kapital benyttet og resultater oppnådd? I kapittel 5 vil vi diskutere våre funn. Det vil ses på hvordan disse samsvarer med forskningen. Her vil vi også gå i dybden på hvordan adferdsøkonomiske aspekter kan forklare investeringsmønstre i sportssektoren, hvor det vil ses på hvordan adferdsøkonomien spiller inn i klubbers beslutninger om bruk av kapital for å oppnå ønskede resultater? Helt til slutt, i den sjette delen, vil vi gi en konklusjon. Denne vil inkludere en oppsummering av hovedfunn i forskningen, og de konklusjonene vi har trukket fra å jobbe med dataene. I denne delen vil vi også diskutere hvordan studien kan være med i å bidra til forståelsen av investeringsatferd i sportsindustrien, spesielt med tanke på adferdsøkonomi. Avslutningsvis trekker vi frem denne studiens begrensninger og legger frem hvordan videre studier på dette feltet kan bidra på best mulig måte.

2 Teoretisk rammeverk/ litteraturgjennomgang

I denne delen vil vi presentere det teoretiske rammeverket for oppgaven og gjennomgå relevant litteratur innenfor økonomien i fotball, med fokus på Premier League. Vi vil presentere statistikk og data fra ligaen som vil bli analysert og diskutert i resultat- og diskusjonskapittelet. Vi inkluderer også adferdsøkonomien for å forklare bakenforliggende faktorer bak beslutningene til fotballklubber. Ved å analysere disse elementene kan vi potensielt forstå hvorfor klubber fortsetter å investere store summer selv om gode resultater, av og til, uteblir. Dette gir innsikt i beslutningstakingen i Premier League-klubber angående den betydelige kapitalbruken.

2.1 Investeringer og Resultater i Fotball

Dette delkapittelet gir en helhetlig forståelse av hvordan investeringer i fotballklubber påvirker både sportslige og økonomiske resultater. Vi tar med oss innsikt fra både historiske data og dagens scenarier for å belyse utfordringer og muligheter for klubbene.

2.1.1 Investeringer i Fotballklubber

Investeringer utgjør ryggraden i fotballklubbens strategi for sportslig suksess og økonomisk bærekraft (Pereira, 2018). Dette delkapittelet utforsker hvordan investeringene i spillere, klubbeieres formål, menneskelig kapital og spillernes og administrasjonens roller spiller inn og påvirker klubbens resultater.

Investeringen i spillere er en kompleks prosess som involverer kjøpesum, lønnskostnader og forventede sportslige resultater. Ikke nok med at kjøpesummene ofte er høye, forskning viser også at lønnskostnadene, slik fotballen utvikler seg, er sjeldent lave. De dyreste spillerne har betydelige årslønninger (Miller, 2023). For eksempel tjener nordmannen Erling Braut Haaland betydelige summer per uke, med lønnskostnader opp mot 400 000 pund (Miller, 2023). Dette medfører at totalpakken rundt overganger bare blir større og større, uten at dette virker å hindre de største klubbene (Coakley & Pike, 2014; Miller, 2023). Investering i spillere er nemlig en sentral del av fotballklubbens strategi, gjennom hvordan disse direkte blir med å påvirke på banen. Her blir forventningene om sportslig suksess og økonomisk avkastning veid opp mot kostnadene. I denne prosessen kommer klubbeiere i stor grad inn, som blant annet Roman Abramovich, tidligere eier av Chelsea, som flere ganger ble anklaget

for å gripe inn i avgjørelsene til manageren rundt hvilke spillere som skulle kjøpes (Coakley & Pike, 2014).

Klubbeierens formål er avgjørende for investeringsbeslutningene. Mens noen eiere er fokusert på økonomisk profitt, er andre mer lidenskapelig opptatt av klubbens sportslige suksess (Coakley & Pike, 2014). Dette medfører dilemmaer mellom eiere som er dedikerte supportere, og de som ser på klubben som en rent økonomisk investering. Dette dilemmaet blir tydeliggjort gjennom eksempler som eierskapet til Manchester United, hvor klubben behandles som en "penge-ku" (Football, 2023). Man har også sett dette i Chelsea, hvor Roman Abramovich ofte har blitt observert å lidenskapelig støtte sitt lag, mens hans hovedinteresse åpenbart har ligget i å maksimere avkastningen på hans økonomiske investering (Coakley & Pike, 2014). Dette blir noe som påvirker og preger klubbens strategier, rekruttering av ledelse og evnen til å oppnå en bærekraftig balanse mellom sportslige og økonomiske mål, deriblant investeringer i spillere/menneskelig kapital.

Basert på en artikkel skrevet av Chongqing Three Gorges University, kommer det fram at det er en sterk korrelasjon mellom investeringer i menneskelig kapital og sportslige prestasjoner (Liu, 2015). Her understrekes viktigheten av ikke bare å fokusere på økonomiske investeringer, men også på utviklingen av menneskelig kapital, inkludert utdanning, profesjonell trening og jobb-trening hos stab og administrasjon. Funn fra dette studiet peker på at investeringen i menneskelig kapital har en positiv innvirkning på både sportslige resultater og samfunnet som helhet (Liu, 2015). Dette trekker oss videre til lønninger og roller som kommer med disse investeringene i menneskelig kapital.

Spillernes lønninger, satt opp mot inntektene klubbene oppnår, er et viktig tema hvert eneste år når Deloitte skal gi ut den årlige rapporten på pengebruk og inntekter hos toppklubber i verden (Bridge et al., 2023). Administrasjonens lønninger er sjeldent et tema som tas opp, selv om man finner at å investere i de vil hjelpe både klubben og samfunnet (Liu, 2015). Derimot ser man at spillerne tildeles flere roller i klubber hvor enkelte, blant annet den franske stjernen Kylian Mbappe som fikk tildelt en ny kontrakt med "makt" til å ha en stemme i hvem klubben bringer inn og hvem de kan selge. Denne "makten" fikk han i tillegg til 250 millioner euro over 3 år (White, 2022). Dette aspektet belyser hvordan spillere, spesielt de med stor innflytelse, som Mbappe, ikke bare er passive aktører lengre, men nå aktive deltakere i klubbens beslutningsprosesser.

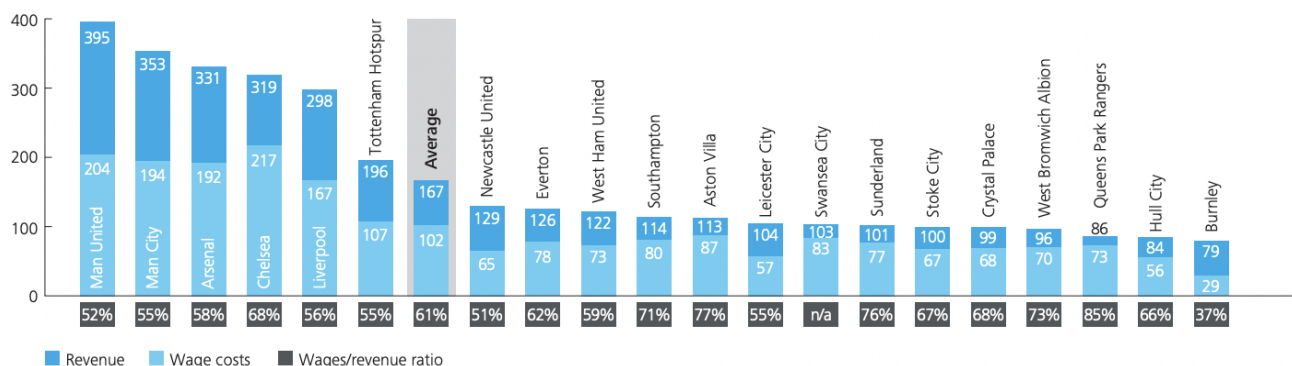
2.1.2 Økonomiske Aspekter i Premier League

Dette underkapitlet går i dybden på dataene fra vedlegg 1, 2 og 3 fra Deloitte's årlige rapporter fra henholdsvis 2016 og 2023, og gir et innsyn i utviklingen av inntekter og lønnskostnader i Premier League fra årene 2014-2022 (Boor et al., 2016; Bridge et al., 2023).

2.1.2.1 Lønnsutgifter og Inntekter - 2014/15 og 2021/22 Sesongene

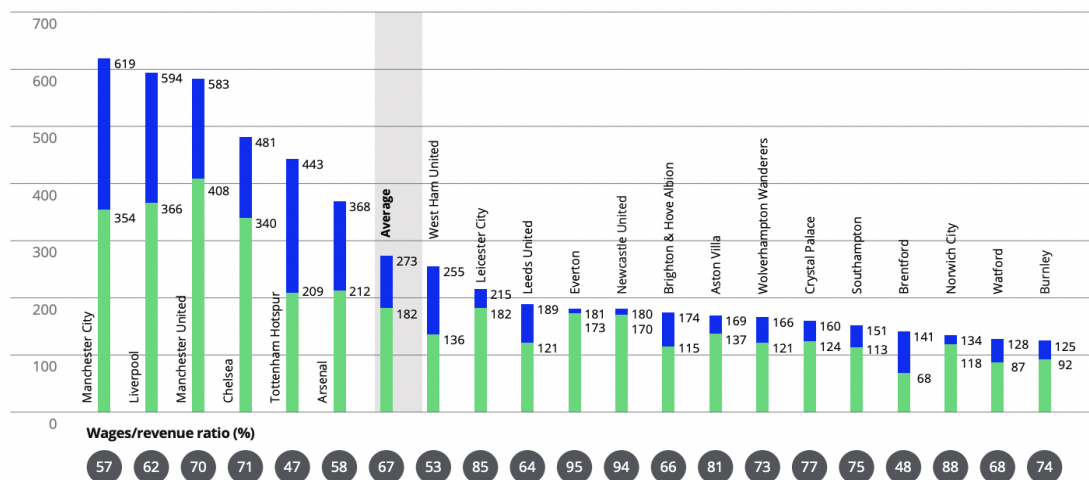
Vedlegg 1 og 2, hentet fra to av Deloitte's rapporter (Boor et al., 2016; Bridge et al., 2023), gir oss innsikt i dynamikken mellom lønnsutgifter og inntekter. For eksempel viser tallene at Chelsea og Manchester United i 2014/15 sesongen brukte henholdsvis 68% og 52% av inntektene på lønnsutgifter, mens dette økte til 71% og 70% i 2021/22 sesongen (Vedlegg 1, 2). Denne økningen i andelen lønnskostnader reflekteres i forskning som indikerer en betydelig økning i lønnsutgiftene, spesielt for toppklubbene (White, 2022).

Chart 10: Premier League clubs' revenue and wage costs – 2014/15 (£m)

(Vedlegg 1: Inntekter og lønnskostnader i Premier League - 2014/15 sesongen) (Boor et al., 2016)

Chart 7: Premier League clubs' revenues and wage costs – 2021/22 (£m)

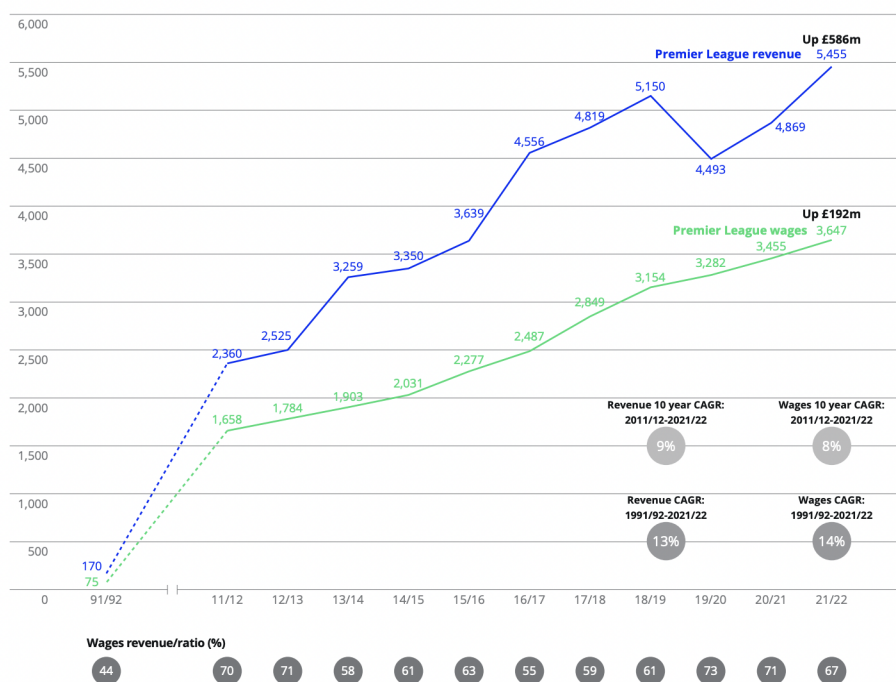
(Vedlegg 2: Inntekter og lønnskostnader i Premier League - 2021/22 sesongen) (Bridge et al., 2023)

Samtidig som inntektene har økt betraktelig for alle klubbene, har også prosentandelen av inntektene som brukes på lønnsutgifter økt. Dette indikerer at veksten i lønn har vært enda større. Det at denne wage/revenue ratioen er svært høy kan videre tilsa dårlig klubbdrift, hvor stort sett alt av inntekter brukes på lønninger. Dette gjør at en klubb med et slikt forhold er dårligere stilt for blant annet å kunne gjøre investeringer for å forbedre laget sitt, og som vi ser fra vedlegg 1 og 2 er flertallet av klubbene som kjennetegnes av dette forholdet de som befinner seg i det nedre sjiktet (Coakley & Pike, 2014; White, 2022).

2.1.2.2 Utviklingen i Premier League - 1991/92 til 2021/22

Vedlegg 3, hentet fra “*A Balancing act: Annual Review of Football Finance 2023*”, gir en langtidsanalyse av inntekter og lønnsutgifter i Premier League fra 1991/92 til 2021/22 (Bridge et al., 2023). Økningen på 3200% i inntekter og 4800% i lønnsutgifter gir et dyptgående bilde av hvordan økonomien i engelsk fotball har utviklet seg over tid. Denne utviklingen gir indikasjoner på at klubbene nå bruker mer penger på spillernes prestasjoner enn tidligere, og forskning peker på en forverring av lønns- og inntektsandelen fra klubbens ståsted (Liu, 2015). Dykker vi ned i årsakene bak denne veksten ser vi faktorer som økende TV-rettigheter, globalisering av sporten og endringer i klubbens forretningsmodeller (Bridge et al., 2023).

Chart 5: Premier League clubs' revenue and wage costs – 1991/92 and 2012/13 to 2021/22 (£m)

(Vedlegg 3: Inntekter og lønnskostnader i Premier League - 1991/92 til 2021/22) (Bridge et al., 2023)

En sentral del av hvorfor man ser en negativ utvikling i lønns-og inntektsandelen er knyttet til global økonomi. Konjunktorene som har oppstått her, har også spilt en viktig rolle i fotballsektoren. Gjennom den 30 års perioden Deloitte har illustrert i vedlegg 3 ser man flere “dipper” spesielt i inntekter. Hva dette skyldes er ulike makroøkonomiske effekter som utspiller seg. Man ser blant annet en tydelig nedgang nå nylig i 19/20 sesongen, noe som skyldes korona-pandemien. England var her inne i en lavkonjunktur med lav økonomisk etterspørsel, og supporterne var ikke tillatt på stadion. Ifølge en artikkel publisert av Sheffield Hallam University tapte engelske klubber totalt 1 milliard pund på å ikke ha supporterne med seg (Beattie, 2022). Etter denne nedgangen ser man en markant stigning, og hvorvidt denne negative utviklingen i sammenheng mellom lønn og inntekt vil vedvare, gjenstår å se (Bridge et al., 2023).

2.1.2.3 Resultater Uavhengig av Kapital

Det er derimot ikke slik at alltid de som bruker mest oppnår de beste resultatene, og Leicester i 2015/2016 er et eksempel på dette paradokset. Til tross for å ha investert mindre kapital skapte klubben resultater, og vant Premier League med odds på 5000-1 (KEEPUP, 2023; Tanner, 2016). Dette illustrerer at suksess i fotball ikke utelukkende avhenger av økonomiske investeringer, men også av effektiv administrasjon, talentutvikling og samspill i spillerstallen. Likevel er ofte realiteten i Premier League at de lagene som har tilgang på finansielle ressurser har råd til bedre spillere, fasiliteter og støtteapparat, og dermed har større sannsynlighet for suksess (Coakley & Pike, 2014). Dette medfører videre at ettersom disse klubbene blir mer suksessfulle, begynner de også å dominere media dekningen og andelen av TV-pengene. Videre vil disse pengene fasilitere deres videre dominans og åpne muligheten for generøse lønninger av spillere (Coakley & Pike, 2014).

2.2 Adferdsøkonomi

Adferdsøkonomi er et relativt nytt emne innen økonomifeltet og refererer til studiet av hvordan psykologiske faktorer påvirker økonomiske beslutninger og atferd. Dets hovedfokus handler om å forstå hvordan den menneskelige atferden avviker fra antakelsene i nyklassisk økonomisk teori (Angner, 2020). Dette innebærer å undersøke hvordan menneskers følelser, kognitive feil, sosiale normer og andre ikke-økonomiske faktorer påvirker økonomiske valg.

Videre utforsker adferdsøkonomi empirisk hvordan vi avviker fra økonomisk rasjonalitet, hvor den søker å forstå hvorfor mennesker ikke alltid handler rasjonelt, slik tradisjonell økonomisk teori antar (Boyce, 2021). Å være rasjonell går på å ta beslutninger som gir best mulig resultater og konsekvenser gitt de verdiene man legger til grunn. Dette er ikke alltid like lett, og det utspiller seg ofte i beslutningstaking.

I vår oppgave går dette blant annet på bruken av finansielle midler til spillere som skal levere på banen. Videre vil følgende temaer innenfor adferdsøkonomi bli trukket fram og forklart: Tapsaversjon, Prospektteorien, Framing effect og The S-shaped function.

2.2.1 Tapsaversjon

Et fenomen som kan forklare denne overdrevne bruken av penger er tapsaversjon. Tapsaversjon er en viktig del av adferdsøkonomi og går ut på at mennesker misliker å tape mer enn de liker å vinne (Angner, 2020). Dette viser til en psykologisk tendens der enkeltpersoner har en sterkere reaksjon på tap enn på gevinst av samme størrelsesorden. Her beskrives hvordan mennesker ofte unngår risiko for å unngå å tape noe de allerede har. Altså har man en tendens til å vektlegge tap mer byrde enn gevinster til tross for at de økonomiske konsekvensene er like. Denne tapsaversjonen som finnes i folk ser man påvirker beslutningsprosesser i ulike kontekster, for eksempel innen investeringer, forbruk og generelle økonomiske valg. Tendensen for dette ser man kan ha implikasjoner for hvordan folk tar risiko og hvordan de vurderer potensielle gevinster og tap i ulike situasjoner (Boye, 2021; Angner, 2020).

Innen fotballen utspiller tapsaversjon seg på mer enn bare én måte, hovedsakelig gjennom at man ikke vil tape kamper, noe som videre påvirker både inntekter, transferstrategi og langsiktige investeringer. Klubbene i Premier League forstår at om man skal være med å konkurrere, er man nødt til å ha spillere av god kvalitet. Denne kvaliteten er derimot ikke billig, og i dagens marked får man ikke slike spillere til under mange millioner (Miller, 2023). Klubbene har mulighet til å satse på billigere spillere i form av talenter, men de er ofte mer tilbøyelige til å bruke penger på kortsiktige løsninger, som erfarne dyre spillere, i stedet for å investere i utviklingen av unge talenter som på lang sikt ville vært kostnadseffektive. Dette kommer som resultat av at sportslige prestasjoner her og nå trumfer tapte investeringer, noe som medfører kortsiktige løsninger i stedet for langsiktige investeringer (Angner, 2020; Coakley & Pike, 2014; Mijatovic et al., 2015).

Gjennom tapsaversjonen blir dermed ofte alt fokus lagt i det å ikke tape kamper, noe som til tider kan gå på bekostning av det å tape kapital. I målet om dette kommer supporterne inn som en viktig brikke, både i form av mindre tap av kapital gjennom billettinntekter, men også i form av det å bidra til å vinne kamper. Det sies at støtten fra publikum kan stimulere hjemmelagets spillere sin innsats og energi slik at de presterer bedre, samtidig som motstanderne til en viss grad blir demotiverte. Her kan lydene og reaksjonene fra publikum ha en tendens til å ubevisst påvirke dommerens avgjørelser til fordel for hjemmelaget (Hvaal Engebråten, 2021; Ponzio & Scoppa, 2018). Dette medfører at både gode rammer rundt, og investeringer i gode spillere/stjerner som bidrar til å få med supporterne, blir viktig.

I relasjon til dette kommer en stor stadion inn som en viktig brikke, noe som kjennetegner de største klubbene. Det vil kunne ha stor betydning å få med så mange supportere som mulig, både på hjemmekamper og bortekamper (Pollard, 2006). Ikke bare er dette sentralt for kampbilletter solgt hos klubbene, noe som utgjør en enorm inntektskilde, men også fordi det kan styrke vinner sjansene. Denne enorme inntektskilden kampbilletter kan være, så man tydelig under Covid-19 perioden når den forsvant helt, og klubber gikk med store underskudd i sine budsjetter (Benchmark, 2022). Tapsaversjon er med andre ord et alfa-omega-felt i fotball, og forekommer her på flere måter i ulike situasjoner som klubbene er nødt til å ta hensyn til. Et ekstremt eksempel på at tapsaversjon kan handle om liv og død er den colombianske stjernen Andres Escobar som ble henrettet etter å ha scoret selvmål (Cooney, 2021). For noen betyr det altså alt å unngå tap.

Det kan også nevnes at mange feilaktig tar brukt kapital i betraktning når de skal velge en investering. Dette kalles sunk cost fallacy, som sier at mennesker ofte “feilaktig” tar hensyn til investeringer de allerede har gjort (Angner, 2020). Investeringene bør heller betraktes som brukt, og skal ikke spille en rolle i valget om en ytterligere investering eller ikke. Altså, har man som klubb kjøpt en spiller som ikke har fungert godt i laget, burde denne investeringen ses på som “tapt” og ikke påvirke videre spillerkjøp.

2.2.2 Prospektteorien

Prospektteori er en omfattende teori innen adferdsøkonomi som beskriver hvordan mennesker tar beslutninger under risiko og usikkerhet (Angner, 2020). Dette kan sterkt knyttes til fotballen gjennom hvordan alle investeringer og spillerkjøp kommer med risiko, det finnes

for eksempel alltid usikkerhet rundt om spilleren som blir kjøpt kommer til å slå an og gjøre laget bedre. Prosessen med å ta beslutninger blir her beskrevet som å ha to faser.

Den første kalles editing-fasen. Under "editing"-fasen endrer beslutningstakeren alternativene til å forenkle vurderingen. Denne endringen kan innebære en rekke forskjellige operasjoner, blant annet:

- Koding: Beskriver utfall som gevinster eller tap sammenlignet med et eller annet referansepunkt.
- Kombinasjon: Ved å kombinere identiske utfall til et enklere. Eksempel: 25 prosent sjansje for å vinne 100 kroner og ytterligere 25 prosent sjansen for å vinne 100 kroner blir representert som en 50 prosent sjansje for å vinne 100 kroner
- Forenkling: Forenkling av alternativene, for eksempel ved å avrunde sannsynligheter og utfall (Angner, 2020).

I fase to, altså den påfølgende evalueringsfasen, vurderer beslutningstakeren nå de endrede alternativene. Dette blir brukt til å forklare hvorfor folk er risikoaverse når det gjelder gevinster, og risikovillige når det gjelder å unngå tap. Spesielt det at man er risikovillig når det gjelder å unngå tap, er noe fotballen bærer sterkt preg av og på mange måter er det et kjennetegn på fotballen. Med alle beslutninger som tas innen fotballen kommer en risiko, og hovedmålet er oftest å unngå tap og mulig nedrykk. Videre innenfor prospektteorien inkorporeres konsepter som "Framing Effect" og "S-shaped-value function" for bedre å forklare den virkelige beslutningsatferden (Angner, 2020; Boyce, 2021). Disse to konseptene vil bli sett nærmere på i de påfølgende avsnittene.

2.2.2.1 Framing Effect

Et fenomen innen prospektteorien som dykker videre ned i å prøve å forklare beslutninger er Framing Effects. Dette refererer til måten beslutninger kan påvirkes av hvordan informasjon presenteres eller innrammes (Angner, 2020). Folk tar ofte forskjellige valg basert på om en situasjon er innrammet i form av potensielle gevinster eller potensielle tap (Angner, 2020). Dette medfører at tilsvarende informasjon kan være mer eller mindre attraktiv avhengig av hvilke funksjoner som er fremhevet (Lab, 2023).

Dette kan direkte overføres til hvordan klubbene "framer" valgene sine (Lab, 2023). Hvordan informasjon rundt valg blir presentert/"framet", spiller en rolle i hvordan mennesker/klubbene ser på valgene man står ovenfor. De 20 klubbene som deltar i Premier

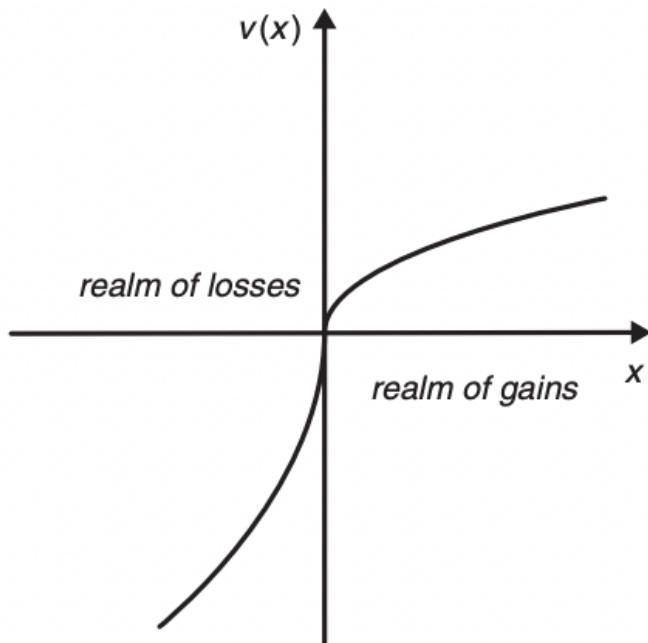
League går hver for seg inn med tanken om å gjøre det best mulig i den kommende sesongen. Hver klubb har muligheten til å vinne ligaen, men skal man oppnå det, vil mange tenke at da må man legge ned mye kapital for å nå målet. Klubbene ser altså på hva de kan oppnå, her vinne ligaen, europaspill eller å holde plassen, istedenfor hva som kan være konsekvensen ved en dårlig prestasjon; nedrykk/underskudd. Det er dette som ligger i “framing effects”, og tanken på å kunne vinne ligaen vil gi store insentiver til å bruke enorme mengder kapital (Angner, 2020).

På denne måten blir altså våre valg påvirket av måten alternativene vi står ovenfor er innrammet på gjennom ulike formuleringer, referansepunkter og vektlegging. En av de vanligste formene for innramming trekker oppmerksomheten til enten den positive gevinsten eller det negative tapet knyttet til et alternativ. Dette gjøres fordi vi mennesker er mer mottakelige for denne typen innramming fordi vi har en tendens til å ønske å unngå tap (Angner, 2020).

2.2.2.2 S-shaped Value function

Den S-formede verdifunksjonen er også et konsept fra prospektteori. Figuren beskriver hvordan folk vurderer potensielle utfall. Den viser at individer har en tendens til å være risikovillige for gevinster, men risikosøkende for tap, hvor deres følsomhet for endringer i sannsynligheter og utfall er et ikke lineært forhold (Angner, 2020).

Klubber kan eksempelvis være mer villig til å ta risiko for å unngå tap. Dette kommer av at tap “verdsettes” høyere enn gevinst (Coakley & Pike, 2014; Ferri et al., 2017). Dette ser man i grafen nedenfor, vedlegg 4 hentet fra “*A course in behavioral economics*”, som viser den s-formede verdifunksjonen mennesker besitter (Angner, 2020). En annen observasjon som er verdt å merke seg fra grafen er at den avtar ganske fort i gevinst. Dette kan forklare hvorfor de mindre klubbene er mer risikovillige og kanskje har en mindre lønns- og inntektsandel. Klubbene skjønner at å gå fra å ha lite til mye, vil fremme klubbens synlighet, og dermed forsterke muligheten for at de beholder plassen i Premier League (Barnard et al., 2018).

(Vedlegg 4: The s-shaped value function) (Angner, 2020)

Det å beholde plassen gjennom økte investeringer kan være et ønske utover bedre resultat, men også det å opprettholde omdømme. Gjennom å investere mer kapital i spillere og administrasjon, tilfredsstiller man blant annet fansen. I en tid hvor det ikke nødvendigvis går så bra rent resultatmessig, kan det å hente en ny attraktiv og god spiller være delaktig i å løfte humøret hos supporterne og gi media noe positivt å skrive om. En artikkel fra 2015 fant at folk heller valgte å investere i en bank som viste ansvar i lokalmiljøet, til tross for at en annen konkurrerende bank ga mer potensiell avkastning på kapitalen investert (Bauer & Smeets, 2015). Dette kan tyde på at det er knyttet mer til investeringene enn kun finansielle incentiver og ønsker om å klatre på tabellen.

3 Metode

I denne studien har vi ønsket å undersøke sammenhengen mellom investeringer og sportslige prestasjoner. For å best mulig legge til rette for analyse og undersøkelse av dette, falt valget for vår metodiske tilnærming på kvantitativ metode. Denne formen for metode blir mest hensiktsmessig for å undersøke dette prosjektets problemstilling, da den vil gi oss mulighet til å si noe konkret om denne sammenhengen, om det er statistisk signifikant eller ikke (Bjørndal, 2015). I dette kapitlet vil vi redegjøre for valg vi har gjort rundt konstruksjonen av datasettet som har blitt brukt, gå inn på variablene som er inkludert i dette datasettet og avslutningsvis presentere noen forhåndshypoteser rundt variablene våre basert på den tidligere forskningen på feltet.

3.1 Datasettet og utvalg

I denne oppgaven har vi valgt å benytte oss av en kombinasjon av litteraturgjennomgang og statistisk analyse. Gjennom å først gjøre en grundig litteraturgjennomgang innenfor temaet vi ønsket å se på, har vi deretter laget et datasett på bakgrunn av data hentet fra Deloitte's årlige rapporter for perioden 2014-2022. I kombinasjon med dette har vi hentet data fra Transfermarkt (Transfermarkt, 2024). Rapportene vi har tatt i bruk her er deres årlige analyse av fotballfinans i Europa; "Reboot" (2016), "Ahead of the curve"(2017), "Roar power"(2018), "World in motion"(2019), "Home truths" (2020), "Riding the challenge"(2021), "A new dawn"(2022) og "A balancing act" (2023) (Ajadi et al., 2021; Ajadi et al., 2020; Ajadi et al., 2022; Barnard et al., 2019; Barnard et al., 2018; Barnard et al., 2017; Boor et al., 2016; Bridge et al., 2023). Gjennom analyser av disse rapportene har vi dannet et paneldatasett for perioden 2014-2022 for alle klubbene som har vært i Premier League i løpet av denne perioden, bestående av 7 forskjellige variabler. Reliabiliteten og validiteten til dataene fra Deloitte sine rapporter styrkes av at dette er en rapport de har gitt ut hvert år i over 30 år. Dette har gjort dem ledende innen analyse av virksomhet og økonomien til europeisk profesjonell fotball. Høy reliabilitet innebærer at gjentatte målinger av samme fenomen gir tilnærmet like resultater, mens høy validitet viser til målingens evne til nøyaktig å fange opp det ønskede konseptet (Ringdal, 2013). Ved at vi tar i bruk deres data, og at vi inkluderer data over en såpass lang tidsperiode, styrker denne reliabiliteten til datasettet vi har dannet.

Bakgrunnen for å se på sammenhengen mellom investeringer og sportslige resultater kommer blant annet som følge av flere tidligere studier som henter om en sammenheng mellom disse to faktorene, samt interessen for å undersøke viktigheten av de økonomiske aspektene rundt sporten (Ferri et al., 2017; Liu, 2015; Mijatovic et al., 2015). Å gjøre dette akkurat for Premier League, skyldes både tilgjengeligheten på data og den enorme pengebruken som foregår i denne ligaen (Miller, 2023). Dette ga oss insentiver til å anta at ved å undersøke hvordan denne pengebruken henger sammen med tabellplassering for ligaen, vil man kunne få tydelige utslag, som vil kunne hjelpe å få frem om det faktisk er en sammenheng mellom dette eller ikke.

Dette medførte at utvalget vi har sett på, er alle klubbene som har deltatt i den engelske toppligaen i tidsperioden 2014-2022. Totalt har det vært 32 forskjellige klubber som har spilt en eller flere sesonger i Premier League i denne perioden. Bakgrunnen for valget av Premier League som liga å se på, kommer av at dette er den største ligaen i verden med en betydelig bruk av kapital blant klubbene (Altimas, 2024). Ligaen har også mye data liggende tilgjengelig, da den er så populær over hele verden.

Alle verdier knyttet til økonomi som fremkommer gjennom variablene i datasettet, representerer ulike økonomiske aspekter for klubbene i valutaen pund i millioner. Det vil være noen år hvor enkelte av klubbene ikke er inkludert, noe som kommer av at klubber rykker opp og ned. Vi har data fra 32 klubber, og enkelte av disse er ikke inkludert i noen av sesongene vi ser på. Dette henger sammen med at det er 20 klubber som spiller i Premier League hvert år, og det har totalt vært 32 klubber som har gjort dette i perioden 2014-2022.

3.2 Avhengig og uavhengige variabler

Den avhengige variabelen vi benytter oss av i oppgaven blir "Resultattableplacement", altså tabellplassering. Denne beveger seg fra 1 til 20 for de ulike klubbene avhengig av hvilken plass de kom på i ligaen for det gitte året. Plasseringen 1 blir her sett på som det beste resultatet/plasseringen en klubb kan oppnå. Dette gjør at potensielle negative koeffisienter i samhandling med de andre variablene under en regresjonsanalyse vil tolkes som en positiv sammenheng, og vice versa. Bakgrunnen for valget av denne variabelen som avhengig ble at vi anså denne som best egnet til å kunne si oss noe konkret om sportslige prestasjoner for en klubb. Variabelen kan nemlig direkte knyttes til resultater oppnådd gjennom å vise til

plasseringen de har fått i Premier League, og på den måten forbedre validiteten ved å styrke mulighetene for å måle det konseptet som ønskes målt (Ringdal, 2013).

Vi ønsket å se på hvordan økonomiske aspekter, og da i hovedsak hvordan investeringer påvirket sportslige prestasjoner. Den hoved-uavhengige variabelen ble dermed investeringer, som omtales som “Investmentmillionpounds” i datasettet. Denne variabelen dekker hvor mye penger hver enkelt klubb har brukt på spillerkjøp hvert år, og bidrar i å gi oss en indikasjon på hvor mye penger en klubb har valgt å investere i spillerkjøp for den gitte sesongen. Variabelen beveger seg fra 0-269.88, med et gjennomsnitt 69.35. Av denne variabelen lagde vi også en variabel kalt “Investmentmillionpounds_lagged”, som altså er en lagged variabel, som vil si at investeringene for 2014 legges på 2015 for å tydeligere danne et bilde av hvordan investeringene en klubb gjør kan ha en effekt på kommende sesong. Det blir denne variabelen som brukes videre under analysen.

3.3 Kontrollvariabler

Videre har vi lagt til 5 andre kontrollvariabler som baserer seg rundt ulike økonomiske aspekter ved fotballklubber, som det antas fra tidligere forskning at vil kunne ha en effekt (Coakley & Pike, 2014; Ferri et al., 2017; Mijatovic et al., 2015). Disse fem kontrollvariablene er henholdsvis “Transferrecord”, “SquadValue”, “Wagecost”, “Revenue” og “WageRevenueratio”.

Variabelen “Transferrecord” baserer seg på spillerkjøp og spillersalg, med andre ord netto utgifter. Det blir naturlig å anta at jo mer en klubb går i minus her vil potensielt kunne spille positivt inn i de sportslige resultatene til en klubb, som følge av mer penger brukt på spillere enn det som har gått ut. Går man i minus, har man som regel hevet kvaliteten i laget. Denne variabelen beveger seg fra -194.61 til 92.14 med et gjennomsnitt på -35.58.

“SquadValue” ble den neste kontrollvariabelen vi valgte å inkludere. Denne vil i hovedsak basere seg på fjorårets resultater for hver enkelt klubb. Gode resultater og prestasjoner forrige sesong, vil kunne resultere i økt markedsverdi for spillerne neste sesong. Klubbene kan prøve å påvirke denne variabelen gjennom spillerkjøp, ved at flere gode spillere resulterer i høyere verdi, mens dårlige prestasjoner fra spillerne vil på den andre siden påvirke negativt. Dette er den variabelen med størst spredning, og går fra 44.67-1020 med et gjennomsnitt på 317.02.

“Wagecost” er en variabel som fanger opp de totale utgiftene hver klubb har i lønninger for spillerne sine. Det er sannsynlig å anta at jo høyere wagecost man har, jo bedre

stilt er man til å ha bedre sportslige prestasjoner. Dette henger sammen med at hvis man har høye lønninger, kan dette blant annet tyde på at man har mange gode spillere (Ferri et al., 2017). Gode spillere krever gjerne mye lønn, og har man god bredde i laget som følge av en stor tropp, vil dette også være en faktor som vil kunne hjelpe inn på prestasjonene (Miller, 2023). Dårlig lønnsstruktur i klubben kan også være en mulig forklaring for høye verdier her. Denne variabelen beveger seg fra 29-408 med et gjennomsnitt på 145.54.

“Revenue” sikter til totale inntekter for en klubb. Innenfor dette faller blant annet inntekter som kommer som et direkte resultat av sportslige prestasjoner for klubbene. Tabellplassering i sesongen før resulterer i en gitt pengesum inn i neste sesong. Det er derimot ganske store kommersielle inntekter som faller inn under denne variabelen, som er størst for de store klubbene, noe som svekker hvor mye denne konkret kan si om prestasjon (Coakley & Pike, 2014). For denne variabelen beveger verdiene seg fra 79-627 med et gjennomsnitt på 228.21.

Den siste kontrollvariabelen vi har inkludert er “WageRevenueratio”. Denne sier noe om hvor godt økonomisk en klubb er drevet. Her vises prosentmessig hvor mye av inntektene, altså revenue, en klubb får inn som hver sesong brukes på lønninger. Enkelte klubber har her visse sesonger en inntekts-lønns-fordeling på over 100%, noe som antyder at klubben bruker mer penger på å lønne spillere enn kapital de får inn. Dette gir et innblikk i de økonomiske virksomhetene rundt noen av klubbene og hvordan bedriftene driver. Denne variabelen beveger seg fra 37% - 113%, med et gjennomsnitt på 67.253%.

Variable	Obs	Min	Max	Mean	Std.Dev.
Resulttableplacement	160	1	20	10.506	5.778
Investmentsmillionpounds	160	0	269.880	69.348	47.655
Transferrecordmillionpounds	160	-194.61	92.140	-35.579	43.361
SquadValuemillionpounds	160	44.67	1020.000	317.019	234.343
Wagescostmillionpounds	158	29	408.000	145.538	84.071
Revenuemillionpounds	158	79	627.000	228.203	148.136
WageRevenueratio	158	37	113.000	67.253	14.395

Under kan man se en oversikt over alle variablene og den deskriptive statistikken:

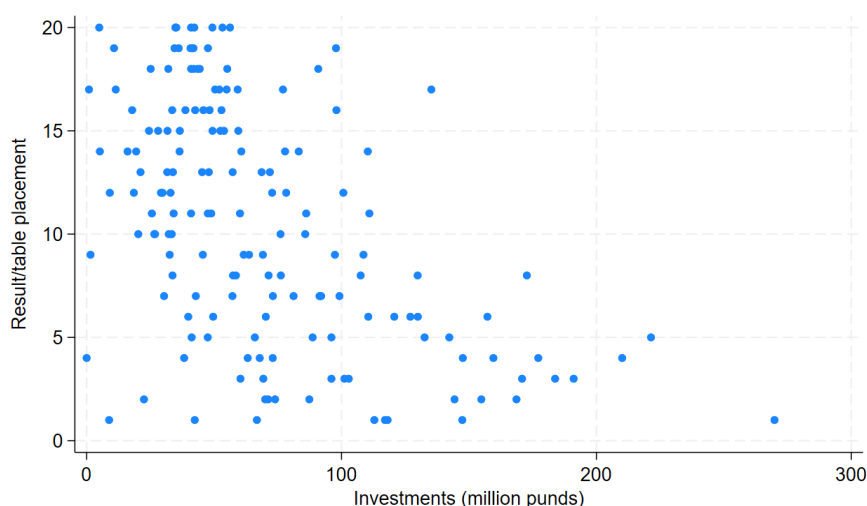
3.4 Hypoteser basert på variablene

Vi har valgt å sette opp noen hypoteser for hva vi tror vi vil se i analysen. Dette er kun hypoteser, og om den kausale sammenhengen er tilstede, vil bli kommentert i resultatdelen av oppgaven. Disse har blitt dannet på bakgrunn av teorien presentert og gjennomgang av ulike scatterplots lagd ved datasettet vi har konstruert.

- Første hypotese:

Kjøp av spillere/ investering i spillere påvirker tabellplasseringen til klubben positivt?

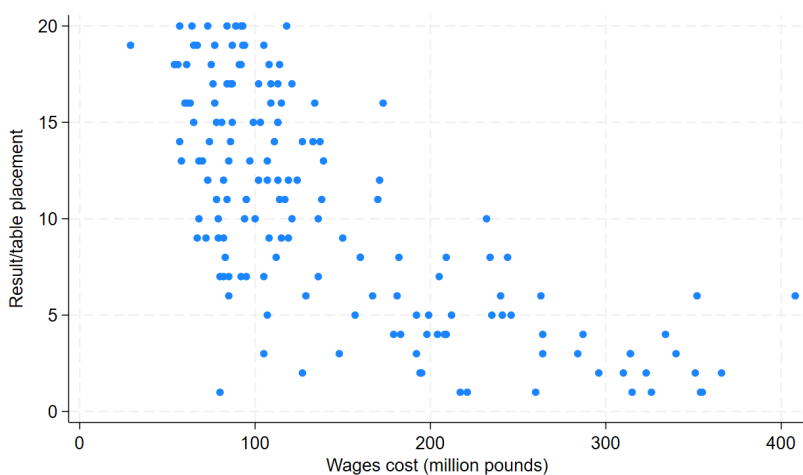
Denne sammenhengen hadde blitt observert i en mye mindre liga hvor pengebruken er vesentlig lavere, så det ble interessant å undersøke om denne sammenhengen var intakt også på en mye større skala (Mijatovic et al., 2015).

- Andre hypotese:

Høyere lønn fører til høyere tabellplassering?

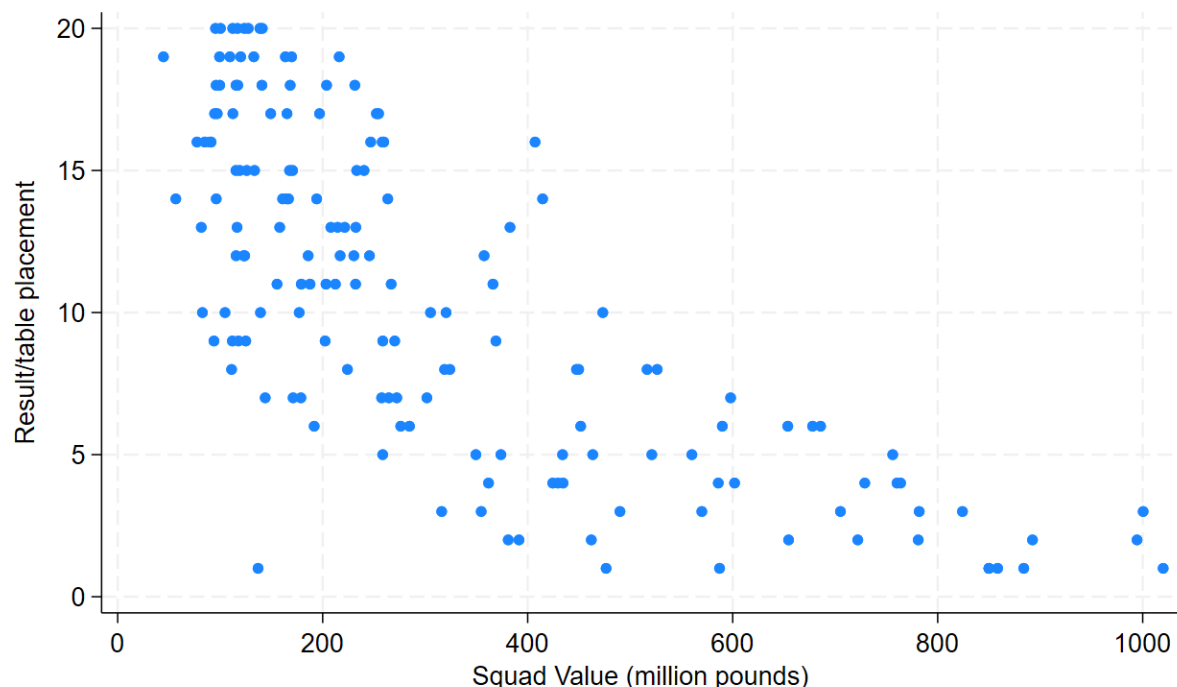
En slik sammenheng hadde blitt observert i den italienske ligaen, noe som ga oss indikasjon for at denne kunne være tilfelle for den engelske toppdivisjonen også (Ferri et al., 2017).

- Tredje hypotese:

Det finnes en korrelasjon mellom verdien av klubben og klubbens prestasjoner/ plassering?

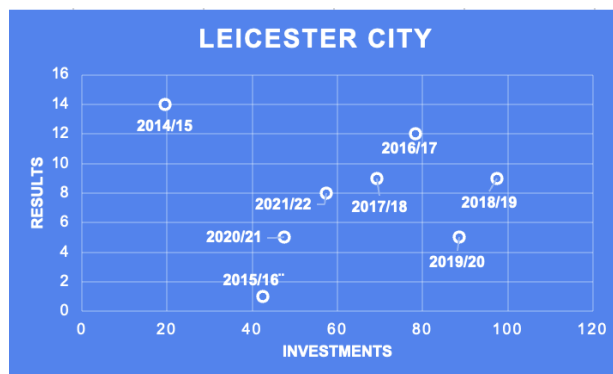
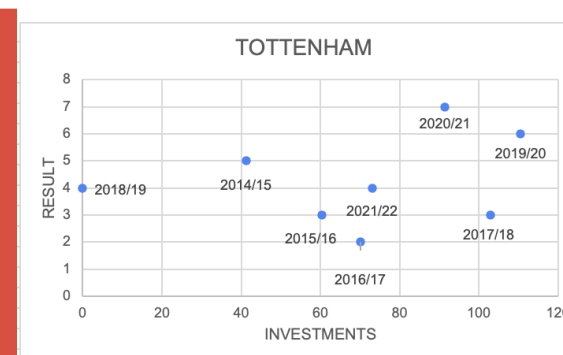
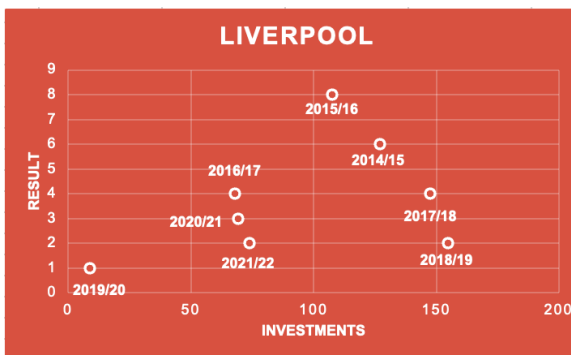
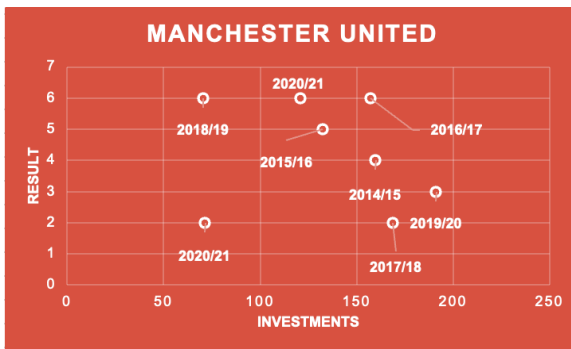
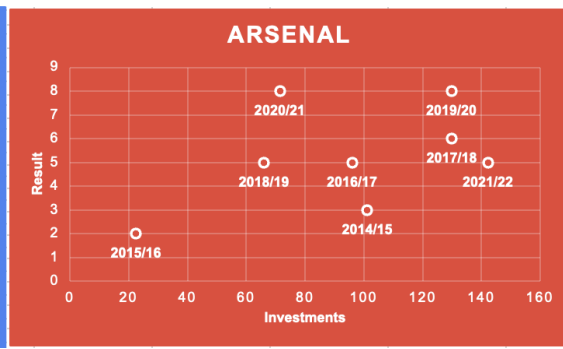
Dette ble en variabel som indirekte ville bli påvirket av flere av de andre variabler i datasettet vårt, samt begge våre andre hypoteser, noe som gjorde det vesentlig å tro at det fantes en sammenheng her, og desto mer interessant å undersøke.

I tillegg til å gjennomføre analyser basert på de ulike hypotesene, har vi valgt å inkludere scatterplots. Vi la fort merke til at 20-30 scatterplots-diagrammer ble i overkant mye. Vi har derfor valgt å kun inkludere “de store seks” i Premier League, pluss Leicester City som vi har nevnt tidligere i teksten. De store seks er, som vist nedenfor i titlene på diagrammene; Manchester United, Manchester City, Arsenal, Tottenham, Liverpool og Chelsea (Kelly, 2021).

Her har vi valgt å sette investeringer og plassering i gitte år gjennom scatterplots. Et punkt nærmere origo vil antyde at mindre penger investert resulterer i høyere plassering. Punktene viser til ulike sesonger hos klubbene i Premier League. De ulike fargene på diagrammene representerer draktfargene til de respektive klubbene, for å tydeligere å skille mellom hver enkelt.

Scatterplots for topp seks og Leicester City:

4 Analyse/Resultater

I denne analysedelen vil det bli tatt for seg noen forskjellige statistiske modeller basert på våre paneldata, i forsøk på å belyse sammenhengen mellom tabellplassering og investeringer. Innledningsvis vil vi gå inn på sammenhengen mellom den avhengige variabelen “Resultat/tableplacement” og noen av de uavhengige variablene, hvor enkle regresjonsmodeller vil bli presentert. Her vil vi se på mekanismene og samspillet mellom investeringer og resultat, “SquadValue” og investeringer, resultat og “SquadValue”, og resultat, “SquadValue” og investeringer. Modell 2 blir en vanlig multivariat regresjonsmodell basert på de tre hypotesene vi dannet oss, slik at det er de tre uavhengige variablene “Investmentmillionpounds_lagged”, “SquadValuemillionpounds” og “Wagecostmillionpounds” som er inkludert og sett opp imot “Resultat/tableplacement”. Deretter vil modell 3 presenteres kort for å vise til betydningen av den uavhengige variabelen “SquadValuemillionpounds”. Avslutningsvis vil det bli gitt noen korte tanker rundt ulike scatterplots basert på dataen vår.

4.1 Mekanismene: Samspillet mellom den avhengige og de uavhengige variablene

Når det kommer til samspillet mellom vår avhengige og hoved-uavhengige variabel, blir det tydelig at en signifikant og direkte sammenheng mellom “Resultat/tableplacement” og “Investmentmillionpounds_lagged”, som pekt på av den tidligere forskningen, ikke kommer frem (Mijatovic et al., 2015). En observasjon som dette virker underlig, da det er naturlig å tenke at uansett størrelsen på investeringen, vil dette logisk sett bidra positivt i å gjøre et lag bedre. Det at resultatet likevel fremkommer slik det gjør, kan forklares med potensielt to grunner:

Fra modell 1 får vi at en sammenheng mellom resultat og investeringer er tilnærmet signifikant, men likevel ikke, $0.092 > 0.05$. Dette kan skyldes størrelsen på datamaterialet vårt og gjør det naturlig å tenke at ved et større datagrunnlag ville denne sammenhengen, som den tidligere forskningen har funnet, potensielt kommet frem her også.

Den andre grunnen vil kunne komme av de ulike mekanismene som ligger bak. Investeringer blir en variabel som indirekte kan virke gjennom andre variabler. Til tross for at investeringer ikke kommer frem som signifikant i direkte samband med

resultat/tabellplassering, vil den kunne bidra inn gjennom andre variabler som viser seg som signifikante. Altså trenger vi nødvendigvis ikke ha en sammenheng som: Investeringer→Resultat/tabellplassering, men derimot kan vi ha en sammenheng som Investeringer→Squad Value→Resultat/tabellplassering. Ved at en klubb investerer penger i bedre spillere vil dette bidra til å øke lagets verdi, som baserer seg på verdien på alle spillerne i laget. Dette vil videre gjøre et lag bedre stilt til å kunne prestere bedre (Liu, 2015; Mijatovic et al., 2015). En slik sammenheng kan muligens, som vi har sett her, ikke alltid vise seg ved å bare se på investeringer alene, man ta for seg mekanismene som denne kan virke inn på. Trekker vi oss enda lenger ut og ser på disse mekanismene, kan man ta for seg hvordan “Revenue” til en gitt klubb og se på hvordan denne er med å bestemme hvor mye de kan investere. På bakgrunn av størrelsen på denne studien setter vi startskuddet ved investeringer og jobber oss derfra inn mot Resultat/tabellplassering.

Modell 1

VARIABLES	(1) Resulttableplacement	(2) Resulttableplacement	(3) Resulttableplacement
Investmentsmillionpunds_lagged	-0.00946* (0.00539)		-0.00616 (0.00538)
SquadValuemillionpounds		-0.00380** (0.00161)	-0.00363* (0.00207)
Constant	10.23*** (0.397)	11.67*** (0.512)	11.33*** (0.762)
Observations	119	160	119
R-squared	0.286	0.554	0.558
Number of club_id	25	32	25

Robust standard errors in parentheses
 *** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Går vi tilbake til modellen og ser for eksempel på kolonne 2 i modell 1, kommer her “SquadValuemillionpounds” frem som signifikant sett opp imot “Resultattableplacement”. Siden tabellplassering er kodet fra 1-20 hvor 1 er best, vil det å ha en negativ koeffisient her bli sett på som positivt ved at en økning i denne uavhengige variabelen vil medføre at den avhengige variabelen går nedover, og på den måten beveger seg mot en bedre tabellplassering. Dette tilsier at for en økning i SquadValue, finnes det en sammenheng med at dette kan resultere i bedre tabellplassering. Et slikt resultat støttes opp av den tidligere

forskningen som trakk frem sammenhengen mellom dette og sportslige prestasjoner (Liu, 2015). Økning i SquadValue kan nemlig komme som et direkte resultat av at klubben investerer i bedre spillere, eller på bakgrunn av fjorårets resultater, presterer man godt blir man verdsatt til en høyere verdi.

Ser vi videre på modellen kalt “Investering→SquadValue”, som tar for seg “SquadValuemillionpounds” sett opp imot “Investmentmillionpounds_lagged”, ser vi at det er en signifikant sammenheng mellom disse to variablene med et forhold tilnærmet lik 1 til -1 ut ifra koeffisienten. Dette gir oss en indikasjon på at investeringer og SquadValue er sterkt knyttet sammen, og gjør at vi kan tolke det som at; sett i sammenheng opp mot resultat/tabellplassering, vil investeringer bidra positivt inn i å bedre tabellplasseringen for en klubb. Det at investeringer og “SquadValue” er tydelig korrelert med hverandre, kan også forklare hvorfor vi under modell 1 ved kolonne 3 ikke finner at noen av de er signifikante når begge disse er sett sammen opp mot resultat/tabellplassering ved en multivariat regresjonsmodell.

Investering → SquadValue	
VARIABLES	(1) SquadValuemillionpounds
Investmentmillionpounds_lagged	0.911*** (0.220)
Constant	303.5*** (16.20)
Observations	119
Number of club_id	25
R-squared	0.452

Robust standard errors in parentheses
*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

4.2 Modell 2: Avhengig opp mot de 3 uavhengige variablene fra hypotesene

I denne modellen har vi sett bort fra flere av de uavhengige variablene som potensielt ville kunne korrelert med hverandre, og videre lagt grunnlaget for valg av de uavhengige variabler på bakgrunn av de tre hypotesene vi dannet oss. Disse hypotesene var; “Kjøp av spillere/ investering i spillere påvirker tabellplasseringen til klubben positivt?”, “Høyere lønn fører til høyere tabellplassering?” og “Det finnes en korrelasjon mellom verdien av klubben og klubbens prestasjoner/ plassering?”, som resulterte i at de tre variablene

“Investmentsmillionpounds_lagged”, “SquadValuemillionpounds” og “Wagescostmillionpounds” ble inkludert . Hypotesene ble dannet på bakgrunn av tidligere forskning og undersøkelser med scatterplots som viste en tydelig sammenheng mellom hver enkelt av de uavhengige variablene og Resultat/tabellplassering, som vi nå i modell 2 vil undersøke om er signifikante eller ikke.

Modell 2

VARIABLES	(1) Resulttableplacement
Investmentsmillionpounds_lagged	-0.00478 (0.00518)
SquadValuemillionpounds	-0.00760*** (0.00203)
Wagescostmillionpounds	0.0174* (0.00864)
Constant	9.784*** (1.205)
Observations	117
Number of club_id	25
R-squared	0.2524

Robust standard errors in parentheses

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

R-squared representerer modellens forklaringsgrad og angir den prosentvise andelen av variasjonen i den avhengige variabelen som blir forklart av de uavhengige variablene (Skog, 2017). Denne forklaringskraften ser vi at for modell 2 forklarer 25.24% av variansen som finnes i den avhengige variabelen gjennom de tre valgte uavhengige variablene. I denne modellen er det bare 1 av 3 variabler som kommer frem som signifikante. Her ser vi at “SquadValuemillionpounds” blir signifikant med negativ koeffisient som tyder på at en økning i denne variabelen resulterer i at Result/tabellplassering går nedover, noe som resulterer i en bedre plassering. Det som blir spesielt interessant med at denne variabelen kommer frem som signifikant, er at de to andre uavhengige variablene kan virke indirekte med på å øke denne. Ved at en klubb investerer mer penger i å kjøpe bedre spillere, vil dette videre som nevnt kunne bidra til å øke verdien på laget. Hvis også en klubb henter spillere gratis, altså spillere som er på utgående kontrakt/uten kontrakt, går lønningene opp samtidig som verdien på laget øker. Dette betyr at selv om disse to variablene

“Investmentmillionpounds_lagged” og “Wagescostmillionpounds” ikke kommer frem som signifikante i denne modellen, vil de likevel kunne ha en betydelig effekt gjennom hvordan de påvirker “SquadValuemillionpounds”.

Vår avhengige variabel “Resulttableplacement” vil også kunne bidra til å styrke lagets verdi. Fjorårets resultater blir nemlig også en faktor som påvirker et lags verdi, noe vi så ble tilfelle med Leicester etter at de vant ligaen (KEEPUP, 2023; Tanner, 2016). Hvordan disse effektene spiller inn på “SquadValue” kan vi se i modell 3 i neste delkapittel.

Kort oppsummert for modell 2, ser vi at “SquadValuemillionpounds” som viser seg å være signifikante, vil redusere "Tabellplasseringen" til en klubb med enheter tilsvarende verdiene på koeffisientene til denne variabelen, henholdsvis -0.0076 og bidra til en bedre tabellplassering. Dette tyder derimot på at man må øke lagets verdi med 1000 millioner pund, for å forbedre lagets plassering med en plass. At vi ikke observerer en sterkere sammenheng kan skyldes det lille datamaterialet vi har, og det blir rimelig å anta at denne sammenhengen ville vært høyere for et større datasett med flere observasjoner.

4.3 Modell 3: Underbygging av SquadValue

Modell 3 har vi valgt å inkludere for kort å underbygge det vi fant ut gjennom modell 2. Gjennom modell 3 ser vi at variablene “Resulttableplacement”, “Investmentmillionpounds” og “Wagescostmillionpounds” forklarer 86.27% av variansen i “SquadValuemillionpounds”. Altså modellen har en svært høy forklaringsgrad med R-squared på 86.27% (Skog, 2017).

Modell 3

VARIABLES	(1) SquadValuemillionpounds
Resulttableplacement	-4.630** (2.125)
Investmentsmillionpounds_lagged	0.544*** (0.163)
Wagescostmillionpounds	2.453*** (0.271)
Constant	-26.91 (40.06)
Observations	117
Number of club_id	25
R-squared	0.8472

Robust standard errors in parentheses

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Videre kan vi se at alle variablene er signifikante med en koeffisient som vil bidra positivt inn på den totale "Squad-Value" for en enhets økning i hver av disse tre uavhengige variablene. Grunnen til at vi kan si at dette også gjelder for variabelen "Resultatplassering", til tross for at den har en negativ koeffisient, kommer av at som nevnt tidligere er denne variabelen kodet fra 1-20, hvor 1 er det beste. Så når vi tenker en enhets økning i hver av disse tre variablene, tilsier en økning av "Investmentmillionpounds" og "Wagecostmillionpounds" at de går opp, mens "Resultatplassering" går ned og på den måten styrker "SquadValuemillionpounds". Disse resultatene blir med å underbygge den store betydningen en høy "Squad-Value" vil ha på en klubbs tabellplassering som vi så kom fram under modell 2, og viser til disse mekanismene vi snakket om tidligere i dette kapittelet. Hvor spesielt investeringer virker indirekte inn på resultat/tabellplassering gjennom å direkte påvirke variabler som "SquadValue" og "Wagecost".

4.4 Scatterplotsenes betydning

Et sentralt funn fra den tidligere forskningen er utviklingen i lønns-og-inntektsandelen (Bridge et al., 2023). Basert på den analysen Deloitte har gjort ser man at det har vært en større økning i lønnsutgifter i forhold til inntekter hos de engelske klubbene. Det er tydelig at klubbene nå betaler spillerne mer for å oppnå gode prestasjoner, men at dette ikke er resultatet. Investeringen i atleter og representanter for klubben ser ut til å bli dyrere, mens prestasjonene ser ut til å bli dårligere, noe som kan skyldes at nå som flere har mer penger kan flere stille seg i en god posisjon til å prestere bra, noe som gjør konkurransen vanskeligere.

Scatterplotsene viser tydelig hvordan investeringer og plassering henger sammen, noe vi har også sett gjennom våre regresjonsmodeller. Først kan vi se på de klubbene som oppnådde høyeste plassering i Premier League. Blant de vi ser på her, inkluderer dette: Manchester City, Leicester city, Liverpool og Chelsea. Det er store kontraster verdt å nevne, hvor man i det lave sjiktet finner Liverpool med kun 9 millioner pund investert mot Chelsea, som ved begge sine topplasseringer hadde godt over 100 millioner pund investert. Leicester er også en klubb som ikke brukte mye (42 millioner) i 2015/16 - sesongen da de vant ligaen. Ser vi på Manchester United og Arsenal befinner deres punkter seg lengre ut fra origo. Mye av dette kan komme som følge at konkurransen er tøffere nå, flere lag er godt stilt økonomisk noe som medfører at det koster enda mer for å være den beste.

5 Diskusjon

I dette kapittelet vil vi vurdere våre resultater opp mot den tidligere forskningen og diskutere sammenhenger som finnes her, før adferdsøkonomien vil trekkes inn å brukes til å kaste lys over hvorfor disse investeringene gjøres.

5.1 Resultatene sett opp mot den tidligere forskningen

Vi finner gjennom våre modeller at økende investeringer ikke i direkte samband bidrar til bedre tabellplassering i Premier League. I stedet skjer dette indirekte ved at investeringer bidra til høyere “SquadValue”, som sett opp med resultat/tabellplassering viste seg å ha en positiv signifikant sammenheng. Her fikk vi resultater som siktet til at en høyere “SquadValue” ville bidra til å bedre tabellplasseringen til en klubb. Disse funnene støttes av forskningen til blant annet Mijatovic og Lui, som trekker frem henholdsvis sammenhengen blant hvordan det å investere mer penger eller det å investere i menneskelig kapital bidro til det å prestere bedre (Lui, 2015, Mijatovic et al., 2015). Ved at en klubb investerer penger i spillere, bidrar dette til å gjøre laget bedre og på den måten øke lagets verdi, noe som videre viser seg å ha en signifikant sammenheng med forbedret resultater/tabellplassering. Dette stemmer generelt med tidligere resultater, med noen unntaks-situasjoner hvor lag oppnår gode resultater til tross for lave investeringer (jf. Liverpool og Leicester). Her kan for eksempel tilfellet med Liverpool forklares ved at de allerede hadde en veldig høy “SquadValue” tydende på at de har et godt lag, mens Leicester tilfellet blir så og si et unikum som går mot alle odds og forklaringsevne (Tanner, 2016).

Videre så vi også, som den tidligere forskning på feltet var inne på, at lag som er kapitalsterke fortsetter å prestere (Coakley & Pike, 2014). Dette er lag som har økonomisk evne til å hente de beste spillerne og derav tilføre mest mulig kvalitet til sitt lag, noe som sammenfaller med resultatene våre rundt hvordan høyere lagverdi vil gi bedre tabellplassering. Vi ser at det er “topplagene”, da gjerne “the big six”, som fortsetter å okkupere toppen av tabellen hver sesong, noe som også kom fram gjennom blant annet scatterplotsene. At disse okkuperer toppen kan videre forklares gjennom hvordan disse klubbene gjennomgående har de beste fagpersonene på ulike felt, blant annet fysioterapeuter, leger, spillerutviklere, speidere og annet administrativt personell. Dette så vi Liu (2015) var inne på, hvordan lagene som presterer best ikke kun er de som har de beste spillerne, men også de beste “lagspillerne”/human capital (Liu, 2015). De som jobber bak kampene og

sørger for at laget presterer etter beste evne. Det resultatene våre har vist, impliserer at det er en sammenheng mellom disse og den tidligere forskningen, at investeringer kan bidra positivt til å styrke et lags tabellplassering, noe som viser seg i signifikant sammenheng gjennom "SquadValue". Det som derimot også denne sammenhengen viser til er at dette resultatet i all hovedsak kan relateres mest til topp seks klubbene, de som allerede er størst og presterer "best". Deres lagverdi ligger allerede mye høyere enn de resterende lagene i ligaen og investeringsmengden som er nødvendig for å komme på deres nivå ville vært urealistisk å investere for de andre lagene i ligaen, likevel ser man at det investeres urealistiske summer gang på gang.

Scatterplotsene viste videre et interessant funn. Manchester United og Arsenal befant seg lengre ut i origo blant de store seks. Det er klubber med mye historie og en stor fanbase, United, Arsenal og Liverpool er de klubbene som flest følger i ligaen (Kunst, 2024). Fanbasen medfører gjerne høyere sponsorinntekter, flere kampbilletter og drakter solgt, samt diverse forbruker-ting solgt. Dette gjør at klubbene har økonomisk evne til å investere mer enn de andre klubbene, men selv med 133 og 157 millioner pund investert klarte United kun å oppnå henholdsvis 5 og 6.plass i ligaen. Dette kan tyde på at høyere plasseringer ikke nødvendigvis kommer som direkte resultat av bare høyere investeringer, men kan også forklares gjennom hvordan konkurransen er vanskeligere nå enn tidligere, flere lag stiller svært økonomisk sterke kontra tidligere, gjerne som følge av blant annet enorme tv-rettigheter (Coakley & Pike, 2014).

5.2 Adferdsøkonomi og dens forklaringsevne

Vi har i vår oppgave sett på spesielt tapsaversjon og ulike effekter innen prospektteorien. Gjennom vår analyse kan man vise til at det å beholde en plass i Premier League ikke kommer gratis. Dyre spillere, enorme lønninger og vedlikehold av stadion er blant utgiftsposter/ investeringer som klubbene er nødt til å ta hensyn til. I vedlegg 1 så vi på hvordan hver klubb lå an i forhold til hverandre når det kommer til lønn og inntekter. Vi fant at hver klubb gikk i pluss, og at gjennomsnittlig hadde klubbene i ligaen en profitt på 91 millioner pund (273 - 182). Det er tydelig lønnsomt å være i Premier League og man ønsker å unngå tap/ nedrykk så sterkt som mulig. Dette er knyttet til tapsaversjon, man ønsker å unngå tap for alt det er verdt, da man psykologisk sett tar tap tyngre enn man gjør gleden av å vinne.

Adferdsøkonomien tar opp problemet med at mennesker ikke alltid handler rasjonelt (Angner, 2020). Dette kommer også fram i sportssektoren, hvor rike eiere ser seg blind på å oppnå resultater her og nå, og ikke alltid gjennomfører investeringer de bør gjøre (Rohde & Breuer, 2016). Investeringene øker gjennom dyrere spillere (investments) og høyere lønninger (wages). Nedenfor skal vi ta opp diskusjonen om hvordan de temaene vi presenterte i teoridelen kan forklare investerings mønstrene i Premier League og i sportssektoren forøvrig.

5.2.1 Tapsaversjon

Tapsaversjon kan forklare hvorfor fotballklubber investerer betydelige summer i spilleroverganger, til tross for at disse til tider kan virke irrasjonelle sett fra et rent økonomisk perspektiv. Klubbene verdsetter ofte tap/dårligere plassering høyere enn gevinst av bedre plassering (Angner, 2020). Dette fører til en strategi hvor klubben forsøker å unngå tap gjennom hyppige investeringer, til tross for at dette kan føre til høyere utgifter, som blant annet økte lønnskostnader (Bauer & Smeets, 2015; Ferri et al., 2017).

En viktig konsekvens av tapsaversjon blir det at klubbene ofte investerer mer i kortsiktige løsninger, som å kjøpe erfarne, dyre spillere, i stedet for å satse på langsiktig utvikling av unge talenter. Dette skyldes ønsket om umiddelbare resultater for å unngå tap i form av dårlige sportslige prestasjoner, noe som kan medføre press fra både fans og styret. Denne overvurderingen av spillere og betaling av høyere overgangsgebyrer enn det som er rasjonelt, kommer som en direkte konsekvens av tapsaversjon og ønsket om å unngå tap her og nå. Samtidig påvirker tapsaversjon også klubbens økonomiske stabilitet, da gjentatte tap kan redusere tilskuertallene på kampene, påvirke salget av klubbens varer og redusere sponsorinntektene. Klubber må derfor balansere sportslige prestasjoner med publikums forventninger for å opprettholde økonomisk stabilitet, og veie mulighetene opp mot hverandre hvor gjerne det å unngå tap som regel kommer ut på topp. På lang sikt kan tapsaversjon også påvirke klubbens langsiktige investeringsbeslutninger. Ved å fokusere på å unngå tap her og nå, kan klubber overse muligheten for å investere i langsiktige strategier som utvikling av unge talenter, som på sikt ville vært mer kostnadseffektive.

Et annet fenomen som videre kan knyttes til dette er “sunk cost” som spiller inn midt i/mot slutten av sesongen, hvor klubbene allerede har lagt inn mye kapital i spillere og deres lønninger. Her vil det være irrasjonelt å stoppe å bruke kapital, da den kapitalen man tidligere

har brukt bør ansees som tapt/”sunk cost” og ikke bør spille inn på fremtidige beslutninger (Angner, 2020).

5.2.2 Prospektteorien: “Framing effects” og “S-shaped value function”

Vi ser at når det kommer til prospektteorien og da “framing effects” og “S-shaped value function” blir disse relevant når det gjelder beslutninger som klubber tar vedrørende blant annet kontrakter og spillersigneringer, som videre kan knyttes direkte opp mot investeringer (Ajadi et al., 2021; Angner, 2020). De høye summene som investeres og lønnskostnader som kommer med, kan være et resultat av at eierne rettferdiggjør dette gjennom økt draktsalg og flere billetter solgt, altså rammene som legges rundt. Det baserer seg med andre ord på hvordan informasjonen blir presentert, om det potensielle spillerkjøpet blir presentert som en “ung og lovende stjerne” i stedet for “et risikabelt kjøp”, kan dette ha mye å si for klubbens beslutning. Selve omdømmet til klubben blir også et viktig element her, som vil kunne ha mye å si for hvordan beslutningen blir rammet inn, og derav variere fra klubb til klubb. Basert på hvilket utgangspunkt de befinner seg i, vil en overgang/tabellplassering bli sett på som god/gevinst, mens for en annen klubb sett på som tap/dårlig.

Dette medfører at klubbene vil gjøre investeringer annerledes for like posisjoner, noe som kan knyttes direkte til hvordan klubbene “framer” valgene, og “S-shaped value function”. En klubb som Everton vil være fornøyd med å ligge på 8. plass og gjøre investeringer basert på å opprettholde og evt. komme enda høyere. En klubb som Liverpool vil ikke være fornøyd med en slik 8.plass, og investeringene her vil være basert på ene og alene å komme høyere opp på tabellen. Dette kan knyttes til hvordan deres følsomhet for endringer i sannsynligheter og utfall er et ikke lineært forhold (Angner, 2020). Gevinstene det står om i plassering er såpass høye, og for en klubb som Liverpool vil ikke pengene fra en 8.plass være tilstrekkelig i forhold til hva de budsjetterer fra år til år.

Omdømme blir altså en viktig grunn til at klubber fatter de beslutningene de gjør. Å øke investeringene i ett år kan være for å gi supporterne et løft og være til for å vise at en endring må til. Artikkelen som så på “social identification and investment decisions” fra 2015, så på noe av det samme og fant at det ikke alltid er de økonomiske insentivene som er førsteprioritet, men heller hvordan andre ser på deg, og i klubbens tilfelle, hvilket omdømme man ønsker å ha/oppnå (Bauer & Smeets, 2015). Dette kan forklare hvorfor klubber som Arsenal og Manchester United gjør de investeringene de gjør. Historien til de to klubbene

taler for seg, og til tross for dårligere prestasjoner er de nødt til å opprettholde interessen hos fansen og forsøke å oppnå en lysere fremtid. Det som derimot blir verdt å nevne er at som vi har sett fra “S-shaped value function” er mennesker mer følsomme for tap enn for gevinst av samme størrelse (Angner, 2020). Dette kan medføre at klubber er mer forsiktige med å ta risikoer som kan føre til tap, siden de er mer bekymret for å unngå tap enn å oppnå gevinster. En slik oppfatning kan kjennetegne de litt mindre klubbene, ved at disse kan være mindre villige til å bruke store summer på spillere som potensielt ikke vil gi ønsket ytelse. Dette kan videre kaste lys over hvorfor det alltid vil være et skille mellom store og små klubber, risikoen ved alle beslutninger vil variere på bakgrunn av størrelsen og de økonomiske kapasitetene til klubber.

6 Konklusjon

Det viktigste funnet vi fant er at på en generell basis er det en kausal sammenheng mellom investeringer i spillere og resultat oppnådd i Premier League. Dette viste seg gjennom hvordan investeringer bidro til å øke “SquadValue”, som videre ble med å forbedre en klubbs tabellplassering. Som oftest vil klubbene med mest kapital prestere best, da disse har mulighet til å investere mest (Coakley & Pike, 2014). Det vil derimot alltid være noen tilfeller hvor klubber som ikke har mye kapital oppnår gode resultater (Tanner, 2016). Disse klubbene går mot oddsen og presterer mye bedre enn forventet, noe som henger sammen med all denne usikkerheten som finnes innen fotball, det er aldri noen garanti for at de beste vinner. Slik at det alltid finnes risiko med investeringene som gjøres, men det blir tydelig at ved å investere mer stiller man laget sitt i en mye sterkere posisjon til å prestere bedre.

Det er gjerne når klubber som bruker mye kapital ikke oppnår forventede resultater, at adferdsøkonomien kan dras inn. Her ser man tendenser til at klubbene ikke alltid handler rasjonelt. Tapsaversjon knyttet til - og hvordan klubbene innrammer - beslutninger er gjerne det som gjennomgående er dratt opp gjennom teksten. Å opprettholde en plass i Premier League er kritisk for å kunne dekke de investeringene klubbene gjør fra sesong til sesong, og forklarer hvorfor noen fortsetter å investere til tross for at de ikke oppnår gode resultater. Dette gjør at samlet sett vil tapsaversjon kunne påvirke både sportslige prestasjoner og økonomisk bærekraft for klubbene. Ved at klubber klarer å balansere behovet for å unngå tap med muligheten for å oppnå langsiktig suksess, både på og utenfor banen, vil de stille seg i en posisjon hvor de har større sannsynlighet for å oppnå suksess på begge fronter. Prospektteorien vil på den andre siden forklare hvorfor klubber til tider tar disse risikable beslutninger, på bakgrunn av at de er mer opptatt av å unngå tap enn å maksimere gevinst. Ved å forstå hvordan disse ulike psykologiske faktorene vi har trukket fram påvirker beslutningstakingen, vil klubber kunne bedre tilpasse sine strategier og investeringer for å både oppnå sine økonomiske mål og ønskede sportslige resultater.

6.1 Studiens begrensninger

Når det gjelder usikkerheter knyttet til våre funn er det diskusjonen om hvorvidt man er nødt til å investere for å prestere. Våre funn er nok preget av lite datamaterialet og få observasjoner, noe som muligens kan forklare de ekstremt lave koeffisientene vi har fått og den manglende direkte sammenhengen mellom investeringer og det å prestere bedre. Vi har

gjennomgående i denne oppgaven derfor også nevnt de tilfellene hvor klubber, uten mye penger eller investeringer, oppnår gode plasseringer. Likevel er vi trygge på at modellene våre viser deler av virkeligheten og klarer dermed å trekke frem essensen rundt nettopp hvorfor investeringer blir et så viktig aspekt, gjennom samsillet den har på blant annet “SquadValue”, når det kommer til det å prestere bedre. Vi stiller oss likevel åpne for andre tolkninger, og erkjenner at andre faktorer som blant annet skader, kampoppsett og tilfeldigheter er elementer som kan spille inn å påvirke en klubbs prestasjoner.

6.2 Veien videre

Med studien vi har utført, har vi ønsket å skape oppmerksomhet rundt investeringsatferden innen fotball/sportsindustrien og bygge videre på eksisterende forskning (Ferri et al., 2017; Liu, 2015; Mijatovic et al., 2015). Vi har gjennom våre analyser gitt en pekepinn på hvordan klubbene opererer og hvordan utviklingen vil kunne være fremover. Adferdsøkonomien blir bare mer og mer sentral etterhvert som kapitalen i omløp øker, med større inntektsmuligheter for hvert år som går. Denne økningen er med på å øke graden av irrasjonelle beslutninger som tas, og åpner opp for videre studier av viktigheten rundt de adferdsøkonomiske aspektene i relasjon til fotball og klubbdrift. Ved å videre undersøke dette kan man potensielt skape mer klarhet rundt de ulike beslutningene som tas i klubber med tanke på investeringene som blir gjort, noe som kan bidra til en sunnere klubbdrift med økonomisk fortjeneste i stedet for økonomisk tap som preger mange av nåtidens klubber.

I en større studie ville det vært interessant å kombinere vår tilnæringsmetode med kvalitativ metode og dermed gått inn i klubbene og utforsket disse adferdsøkonomiske perspektivene grundigere gjennom intervjuer av ansatte på ulike nivåer i klubbene for å få tilgang til deres erfaringer og opplevelser rundt dette fenomenet.

7 Referanseliste

- Ajadi, T., Ambler, T., Dhillon, S., Hanson, C., Udwardia, Z., & Wray, I. (2021). *Riding the challenge: Annual Review of Football Finance 2021*.
<https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/uk/Documents/sports-business-group/deloitte-uk-annual-review-of-football-finance-2021.pdf>
- Ajadi, T., Ambler, T., Udwardia, Z., & Wood, C. (2020). *Home truths: Annual Review of Football Finance 2020*.
<https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/uk/Documents/sports-business-group/deloitte-uk-annual-review-of-football-finance-2020.pdf>
- Ajadi, T., Clarke, A., Dhillon, S., Gardner, G., Garg, D., Hammond, T., Malcolm, A., Pang, J., Pugh, J., & Jones, D. (2022). *A new dawn: Annual Review of Football Finance 2022*.
<https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/uk/Documents/sports-business-group/deloitte-uk-annual-review-of-football-finance-2022.pdf>
- Altimas, C. (2024). Top 30 leagues in world football ranked.
<https://www.givemesport.com/best-leagues-in-world-football-soccer-ranked/#top-10-best-leagues-in-world-football>
- Angner, E. (2020). *A course in behavioral economics*. Bloomsbury Publishing.
- Barnard, M., Boor, S., Winn, C., Wood, C., & Wray, I. (2019). *World in motion: Annual Review of Football Finance 2019*.
<https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/uk/Documents/sports-business-group/deloitte-uk-annual-review-of-football-finance-2019.pdf>
- Barnard, M., Dwyer, M., Wilson, J., & Winn, C. (2018). *Roar power: Annual Review of Football Finance 2018*.
- Barnard, M., Ross, C., Savage, J., & Winn, C. (2017). *Ahead of the curve: Annual Review of Football Finance 2017*.
<https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/uk/Documents/sports-business-group/deloitte-uk-annual-review-of-football-finance-2017.pdf>
- Bauer, R., & Smeets, P. (2015). Social identification and investment decisions. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 117, 121-134.
- Beattie, J. (2022). English football clubs lost £1bn in revenue due to Covid-19. *Sheffield Hallam University*. <https://www.shu.ac.uk/news/all-articles/latest-news/football-covid-research>
- Benchmark, F. (2022). *The European Elite 2022: Football Clubs' Valuation (7)*.
<https://www.footballbenchmark.com/documents/files/public/Football%20Clubs%20Valuation%20Report%202022.pdf>
- Bjørndal, C. R. (2015). *Det vurderende øyet: observasjon, vurdering og utvikling i undervisning og veiledning*. Gyldendal akademisk.
- Boor, S., Green, M., Hanson, C., Shaffer, A., Thorpe, A., & Winn, C. (2016). *Reboot: Annual Review of Football Finance 2016*.
<https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/consumer-industrial-products/gx-deloitte-uk-annual-review-of-football-finance-2016.pdf>

- Boyce, E. (2021). *Atferdsøkonomi*. WordPress.
<https://rethinkeconomics.no/atferdsokonomi/>
- Bridge, T., Rawnsley, P., Dhillon, S., Clarke, A., & Haskel, J. (2023). *A balancing act: Annual Review of Football Finance 2023*.
<https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/uk/Documents/sports-business-group/deloitte-uk-annual-review-of-football-finance-2023.pdf>
- Coakley, J., & Pike, E. (2014). *Sports in Society*. McGraw Hill.
- Cooney, C. (2021, 11.6.2021). SUDDEN DEATH: How Colombian star Andres Escobar was executed by drug cartel after unlucky own goal destroyed 1994 World Cup dreams. *The Sun*.
<https://www.thesun.co.uk/sport/football/9346379/colombia-escobar-executed-own-goal-1994-world-cup/>
- Ferri, L., Macchioni, R., Maffei, M., & Zampella, A. (2017). Financial versus sports performance: The missing link. *International Journal of Business and Management*, 12(3), 36-48.
- FIFA. (2023). *One Month On: 5 billion engaged with the FIFA World Cup Qatar 2022*. <https://www.fifa.com/tournaments/mens/worldcup/qatar2022/news/one-month-on-5-billion-engaged-with-the-fifa-world-cup-qatar-2022-tm>
- Football, J. I. (2023). Premier League Owners: An Introduction To The Owners Of All PL Teams. *Jobs In Football*. <https://jobsinfootball.com/blog/premier-league-owners/>
- Hvaal Engebråten, B. M. (2021). *Hjemmebanefordelen i fotball-Supporternes betydning for hjemmebanefordelen NTNU*].
- KEEPUP. (2023, 02.05.23). On this day in 2016 - Leicester Upset the odds to win Premier League Title. <https://keepup.com.au/news/on-this-day-in-2016-leicester-upset-the-odds-to-win-premier-league-title/>
- Kelly, R. (2021, 21.4.2021). Who are the Premier League "big six"? Top English clubs & nickname explained. *GOAL*. <https://www.goal.com/en/news/who-are-premier-league-big-six-top-english-clubs-nickname-explained/130iokmi8t8dt1k3kudou73s1k>
- Kunst, A. (2024, 20.2.2024). Most followed Premier League clubs in the United Kingdom in 2023. *Statista*. <https://www.statista.com/statistics/890430/fans-of-premier-league-clubs-in-england/>
- Lab, T. D. (2023). *Why do our decisions depend on how options are presented to us?* <https://thedecisionlab.com/biases/framing-effect>
- Litvishko, O., Veynberg, R., Ziyadin, S., Sousa, R. D., & Rakhimova, G. (2019). Professional sports: strategic approaches to investment attractiveness formation.
- Liu, K. (2015). Research of investment in human capital in a sports club. *International Journal of Simulation: Systems, Science and Technology*, 16(5A), 19.11-19.15.
- Mijatovic, P., Pavlović, V., & Milačić, L. (2015). Effect of investment on financial and sports results. *Industrija*, 43(2).
- Miller, B. (2011). *Moneyball* Sony Pictures Motion Picture Group.

- Miller, B. (2023). Highest paid Premier League players: Biggest footballer wages, salaries in England as Rashford agrees deal. *The Sporting News*.
<https://www.sportingnews.com/us/soccer/news/highest-paid-premier-league-players-biggest-wages-salaries/gddu7qz2qd6oxoi5axcfav4x>
- Peeters, T., & Szymanski, S. (2014). Financial fair play in European football. *Economic policy*, 29(78), 343-390.
- Pereira, T. M. V. (2018). The relation of financial performance and the sports performance in football clubs.
- Pollard, R. (2006). Worldwide regional variations in home advantage in association football. *Journal of sports sciences*, 24(3), 231-240.
- Ponzo, M., & Scoppa, V. (2018). Does the home advantage depend on crowd support? Evidence from same-stadium derbies. *Journal of Sports Economics*, 19(4), 562-582.
- Ringdal, K. (2013). *Enhet og mangfold: Samfunnsvitenskaplig forskning og kvantitativ metode*. Fagbokforl.
- Rohde, M., & Breuer, C. (2016). The financial impact of (foreign) private investors on team investments and profits in professional football: Empirical evidence from the premier league. *Applied Economics and Finance*, 3(2), 243-255.
- Skog, O.-J. (2017). *Å forklare sosiale fenomener: en regresjonsbasert tilnærming*. Gyldendal akademisk.
- Tanner, R. (2016). *5000-1: the Leicester city story: how we beat the odds to become premier league champions*. Icon Books.
- Transfermarkt. (2024, 04.03.2024). *Premier League*. Transfermarkt.
https://www.transfermarkt.com/premier-league/transfers/wettbewerb/GB1/plus/?saison_id=2014&s_w=&leihe=0&intern=0
- White, A. (2022). Kylian Mbappé's new contract makes him the most powerful figure at PSG. *The Guardian*.
<https://www.theguardian.com/football/2022/may/30/kylian-mbappe-new-contract-psg-paris-saint-germain>

